De kennis, ideë?n en verwachtingen over darmkankerscreening bij de huisarts en patiënt. Deel patiënten.

Haio: LATRUWE Mieke , U.G.
Promotor: CHRISTIAENS Thierry , U.G.
Praktijkopleider: BRAL Eduard , COENEGRACHTS Agnes

Context: Colorectale kanker (CRC) is de tweede (vrouwen) en derde (mannen) meest voorkomende vorm van kanker. Jaarlijks overlijden ongeveer 1800 Vlamingen aan CRC. In september 2008 publiceerde Domus Medica, de Vlaamse vereniging voor huisartsen, een richtlijn voor de eerste lijn over "Screenen op colorectale kanker bij personen zonder verhoogd risico". Daarin wordt geadviseerd om laagrisicopatiënten vanaf de leeftijd van 50 jaar CRC-screening aan te bieden.

Onderzoeksvraag: Wat zijn op dit moment - v??r het uitbouwen van informerende en sensibiliserende campagnes door de overheid - de kennis, ideë?n en verwachtingen van zowel huisartsen als patiënten over darmkanker(screening)? Deze thesis is een deel van een drieluik en focust zich op de patiënten.

Methode: Wij voerden eerst een literatuurstudie uit naar de kennis, ideë?n en verwachtingen van huisartsen en patiënten over CRC-screening. We raadpleegden hiervoor de database MEDLINE (via Pubmed) en de referentielijsten van weerhouden studies, gepubliceerd v??r december 2010. Vervolgens baseerden we ons op deze studies voor het opstellen van een semi-gestructureerd interview, die we bij vijftien laagrisicopatiënten ouder dan vijftig jaar en bij vijftien huisartsen afnamen. Deze interviews werden nadien kwalitatief verwerkt.

Resultaten: De kennis over CRC bij patiënten is onvolledig maar voldoende. CRC-screening zelf is bij 9/15 personen gekend, maar slechts 3/15 personen zijn reeds zelf gescreend (allen via colonoscopie). Deze drie personen werden door de huisarts aangesproken, in tegenstelling tot de overige 12 personen. De patiënt verklaart de onvolledige kennis enerzijds door een gebrek aan informatie en anderzijds door een tekort aan interesse in deze thematiek. De algemene visie t.o.v. screening is globaal positief (10/15), toch wegen de voordelen van CRC-screening nog niet op tegen de nadelen voor de meerderheid van de patiënten. De drie belangrijkste remmende factoren zijn (i) geen darmklachten hebben (12/15), (ii) niet bezig zijn met CRC (andere prioriteiten hebben) (11/15) en (iii) angst voor (complicaties van) het onderzoek (10/15). Als belangrijkste bevorderende factoren geven patiënten aan (i) gerustgesteld willen worden(8/15), (ii) motivatie tot screening door de huisarts (8/15) en (iii)familie/kennissen met darmkanker (6/15). Wat opvalt is dat geen enkele patiënt zou weigeren om aan screening deel te nemen, mocht de huisarts hier sterk op aansturen. Wanneer patiënten ervoor zouden kiezen om aan CRC-screening deel te nemen, zou het merendeel (13/15) voor FOBT kiezen vanwege het makkelijke en veilige profiel, en de overige personen (2/15) voor colonoscopie.

Conclusie: Wat betreft CRC-screening ontbreekt het de patiënten niet enkel aan kennis, maar ook aan motivatie tot participatie. Bovendien vinden ze het de taak van de huisarts hen hier attent op te maken.